JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
PHILIPPE LÉGER
10 päivänä joulukuuta 1998 *

1. Hedelmä- ja vihannesalan yhteiselle markkinajärjestelylle, joka perustettiin 18.5.1972 annetulla neuvoston asetuksella N:o 1035/72, [1] on tyypillistä muun muassa tasoitusmaksujen jaksoittainen periminen niiden häiriöiden välttämiseksi yhteismarkkinoilla, jotka johtuvat kolmansista maista peräisin olevista poikkeuksellisin hinnoin tehdyistä tarjouksista. Tasoitusmaksu peritään, jos tuontihinta alittaa vuosittain vahvistettavan viitehinnan tietyllä määrällä.

2. Esillä olevassa asiassa Luksch, joka on saksalainen Romaniasta peräisin olevien hapankirsikoiden maahantuoja (jäljempänä pääasian valittaja) on kieltäytynyt suorittamasta saksalaisten tulliviranomaisten häneltä perimää tasoitusmaksua sillä perusteella, että maahantuotujen tavaroiden alhainen hinta ei johtunut kysymyksessä olleen kolmannen maan soveltamasta hintapolitiikasta, vaan siitä, että tavarat olivat pilaantuneet niiden toimittamista edeltäneen virheellisen varastoinnin vuoksi.

3. Finanzgericht München (Saksa) halusi varmistua oikeudellisten perusteiden, joihin valittaja oli vedonnut, paikkansapitävyydestä, ja se päätti pyytää yhteisöjen tuomioistuinta tulkitsemaan asian kannalta merkityksellisiä yhteisön säännöksiä, erityisesti niiden soveltamisalan määrittämiseksi.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

4. Komissio antoi neuvoston asetuksen N:o 1035/72 2 artiklan nojalla, sellaisena kuin viimeksi mainittu asetus on muutettuna asetuksella N:o 3669/93, [2] 17.6.1994 asetuksen N:o 1395/94 [3] hapankirsikoiden vähimmäistuontihinnasta.

5. Asetuksen N:o 1395/94 johdanto-osan ensimmäisen perustelukappaleen mukaan asetuksen tarkoituksena on poistaa yhteisön markkinoita uhkaavat vakavat häiriöt, joita aiheutuu siitä, että kolmansista maista peräisin olevia, CN-koodeihin 0809 20 20 ja 0809 20 60 kuuluvia tuotteita (hapankirsikat) pidetään lyhytaikaisesti kaupan poikkeuksellisen alhaisin hinnoin. Tätä tarkoitusta silmällä pitäen asetuksessa säädetään toimenpiteistä alhaiseen hintaan tapahtuvan tuonnin välttä-

* Alkuperäinen kieli: ranska.

1 — EYVL L 118, s. 1.

2 — Asetusten (ETY) N:o 2328/91, (ETY) N:o 866/90, (ETY) N:o 1360/78, (ETY) N:o 1035/72 ja (ETY) N:o 449/69 muuttamisesta tuotannon, jalostuksen ja kaupan pitämisen rakenteiden mukauttamisen sopeuttamiseksi yhteisen maatalouspolitiikan uudistukseen liittyen 22 päivänä joulukuuta 1993 annettu neuvoston asetus (EYVL L 328, s. 26).

3 — EYVL L 152, s. 31.

miseksi; tällaisia toimenpiteitä ovat muun muassa tasoitusmaksut ja vähimmäistuontihintajärjestelmä, joita sovelletaan tuotteisiin, jotka eivät noudata tätä hintaa. [4]

6. Asetuksen N:o 1395/94 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Noudatettava vähimmäishinta tuotaessa hapankirsikoita yhteisöön on 40 ecua 100 nettokilogrammaa CN-koodiin 0809 20 20 kuuluvia tuotteita kohti ja 36 ecua 100 nettokilogrammaa CN-koodiin 0809 20 60 kuuluvia tuotteita kohti.

2. Jos tuontihinta on alhaisempi kuin 1 kohdassa tarkoitettu vähimmäishinta, peritään näiden kahden hinnan välisen erotuksen suuruinen tasoitusmaksu."

7. Hedelmä- ja vihannesalan suojatoimenpiteiden soveltamisedellytyksistä 19 päivänä joulukuuta 1972 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2707/72 [5] 3 artiklan 2 kohdassa säädetään lisäksi, että "nämä toimenpiteet voidaan toteuttaa ainoastaan ehdottomasti tarvittavissa määrin ja tarvittavan ajan". Tämän asetuksen viidennessä perustelukappaleessa täsmennetään lisäksi, että "toimenpiteet on voitava suhteuttaa olosuhteisiin niin, että niillä ei ole muita kuin toivottuja vaikutuksia".

8. Yhdistetyssä nimikkeistössä, sellaisena kuin se on muutettuna tariffi- ja tilastonimikkeistöstä ja yhteisestä tullitariffista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2658/87 liitteen I muuttamisesta 10 päivänä elokuuta 1993 annetulla komission asetuksella (ETY) N:o 2551/93, [6] säädetään, että yhteisöön 1.5.—15.7. tuodut hapankirsikat luokitellaan alanimikkeeseen 0809 20 20, ja yhteisöön 16.7.—30.4. tuodut hapankirsikat luokitellaan alanimikkeeseen 0809 20 60.

9. Yhdistetyn nimikkeistön 8 ryhmän, jonka otsikkona on "syötävät hedelmät ja pähkinät; sitrushedelmien ja melonin kuoret" 1 huomautuksessa todetaan, että "tähän ryhmään eivät kuulu syötäväksi kelpaamattomat hedelmät ja pähkinät".

Asiaa koskevat tosiseikat ja asian käsittely

10. Pääasian valittaja pyysi 4.7.1994 Hauptzollamt Weidenilta kolmen yhteensä 42 286 kilon suuruisen Romaniasta peräisin olevan hapankirsikkaerän luovutusta vapaaseen liikkeeseen CN-koodilla 0809 20 20.

4 — Johdanto-osan toinen perustelukappale.

5 — EYVL L 291, s. 3.

6 — EYVL L 241, s. 1.

Ilmoitettu tuontihinta oli 65 Saksan markkaa (DEM) 100 kilolta. Koska tämä hinta oli hieman alhaisempi kuin asetuksen N:o 1395/94 1 artiklan 1 kohdassa säädetty 40 ecua 100:aa nettokilogrammaa kohti, Hauptzollamt vaati 2 414,80 DEM:n suuruista tasoitusmaksua.

11. Tavaroita luovutettaessa kävi ilmi, että hedelmät olivat jo pitkälle edenneessä käymistilassa, mikä johtui asiantuntijan mukaan siitä, että niitä oli varastoitu liian korkeassa lämpötilassa. Pääasian valittaja joutui näin ollen myymään tavarat eräälle tislaamolle hintaan, joka oli 10 DEM 100 kilolta, vaikka hän oli alun perin arvioinut saavansa niistä 105 DEM 100 kilolta. Tästä aiheutui hänelle 75 prosentin suuruinen arvonalennus.

12. Hauptzollamt määräsi 8.2.1995 tekemällään muutospäätöksellä tasoitusmaksun 34 726,86 DEM:n suuruiseksi ja myöhemmin Lukschin valitettua tästä päätöksestä 40 124,02 DEM:n suuruiseksi.

13. Pääasian valittaja haki tähän päätökseen muutosta Finanzgericht Münchenilta, joka on ennakkoratkaisupyynnön esittänyt kansallinen tuomioistuin, ja väitti, ettei vähimmäishintaa koskevaa säännöstöä sovelleta pilaantuneisiin tavaroihin. Hauptzollamt puolestaan katsoi, että ottaen huomioon yhteisön oikeuden selvät säännökset asiassa ei ollut mahdollista jättää huomiotta asetuksen N:o 1395/94 1 artiklan sanamuotoa ja olla perimättä tasoitusmaksua. Sen mukaan pilaantuneet hedelmät on joka tapauksessa luokiteltava alanimikkeeseen 0809 20 20.

14. Ennakkoratkaisua pyytänyt kansallinen tuomioistuin toteaa, ettei asetuksella N:o 1395/94 käyttöön otettua tasoitusmaksua sovelleta esillä olevan asian kaltaisissa tapauksissa, joissa kolmansista maista peräisin olevasta poikkeuksellisen alhaisiin hintoihin tapahtuvasta maahantuonnista aiheutuvien häiriöiden vaaraa ei ole. Se katsoo lisäksi, etteivät pääasian valittajalle toimitetut pilaantuneet hapankirsikat kuulu alanimikkeeseen 0809 20 20 tai 0809 20 60, koska nämä hedelmät eivät kelpaa ihmisravinnoksi.

15. Kansallisella tuomioistuimella oli epäselvyyttä siitä, miten esillä olevan asian ratkaisun kannalta merkityksellistä yhteisön lainsäädäntöä on tulkittava, ja se pyysi yhteisöjen tuomioistuimelta ennakkoratkaisua seuraaviin kysymyksiin:

"1) Onko hapankirsikoiden vähimmäistuontihinnasta 17 päivänä kesäkuuta 1994 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1395/94 1 artiklaa tulkittava siten, että siinä tarkoitettua tasoitusmaksua on perittävä myös sellaisten hapankirsikoiden tuonnista, jotka ovat homehtumisen tai käymisen johdosta siinä määrin pilaantuneita, että niitä voidaan käyttää

taloudellisesti järkevällä tavalla hyödyksi enää alkoholin valmistuksessa?

Jos kysymykseen 1 vastataan myöntävästi,

2) onko tariffi- ja tilastonimikkeistä ja yhteisestä tullitariffista 23 päivänä heinäkuuta 1987 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2658/87 liitettä I, sellaisena kuin asetus on muutettuna 10.8.1993 annetulla komission asetuksella N:o 2551/93, ja erityisesti yhdistetyn nimikkeistön 8 ryhmän 1 huomautusta tulkittava siten, että edellä kysymyksessä 1 kuvatut tavarat kuuluvat sen alanimikkeisiin 0809 20 20 tai 0809 20 60?"

16. Ensimmäisessä kysymyksessään kansallinen tuomioistuin tiedustelee, sovelletaanko asetuksen N:o 1395/94 1 artiklaa esillä olevan kaltaisiin hapankirsikoihin. Toisessa kysymyksessään se pyytää yhteisöjen tuomioistuinta täsmentämään, onko käymistilassa olevien hapankirsikoiden katsottava olevan aina yhdistetyn nimikkeistön 8 ryhmän 1 huomautuksessa tarkoitettuja syötäviä hedelmiä. Koska asetuksen N:o 1395/94 1 artiklaa sovelletaan yhdistetyn nimikkeistön 8 ryhmän 1 huomautuksen mukaan ainoastaan "syötäviin" hedelmiin, katson, että on vastattava ensiksi toiseen kysymykseen.

Ratkaisu ennakkoratkaisukysymyksiin

Toinen kysymys

17. Onko sellaisten hapankirsikoiden, jotka ovat siinä määrin pilaantuneita, etteivät ne kelpaa ihmisravinnoksi, katsottava olevan yhdistetyn nimikkeistön 8 ryhmän 1 huomautuksessa tarkoitettuja syötäviä hedelmiä vai kuuluvatko ne niiden olotila huomioon ottaen yhdistetyn nimikkeistön johonkin toiseen ryhmään tai kuuluvatko ne johonkin toiseen alanimikkeeseen kuin 0809 20 20 ja 0809 20 60, sillä seurauksella, ettei esillä olevaa asetusta sovelleta niihin?

18. Yhdistetyn nimikkeistön jonkin nimikkeen tulkitsemiseksi on tutkittava sen sisältöä ja tavoitetta.

19. Yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan "oikeusvarmuus ja valvonnan helppous edellyttävät, että tavaroiden tariffiluokittelun ratkaisevana luokitteluperusteena on yleensä oltava tavaroiden objektiivisesti todettavat ominaispiirteet ja ominaisuudet, sellaisina kuin ne on määritelty yhdistetyn nimikkeistön nimikkeen nimiketekstissä — —. Lisäksi Euroopan yhteisöjen komissio on yhdistetyn nimikkeistön osalta ja tulliyhteistyöneuvosto harmonisoidun

tavarankuvaus- ja koodausjärjestelmän osalta laatinut selittävät huomautukset, jotka osaltaan auttavat huomattavasti eri tullinimikkeiden sisällön tulkinnassa, vaikka ne eivät olekaan oikeudellisesti sitovia — — ". [7]

20. Alanimikkeet 0809 20 20 ja 0809 20 60 kuuluvat yhdistetyn nimikkeistön 8 ryhmään, jonka otsikkona on "syötävät hedelmät ja pähkinät; sitrushedelmien ja melonin kuoret", mistä käy ilmi, ettei tähän ryhmään voida luokitella syötäväksi kelpaamattomia hedelmiä, mikä on lisäksi todettu nimenomaisesti kyseisen ryhmän 1 huomautuksessa.

21. Arvioitaessa, onko jokin hedelmä "syötäväksi kelpaava", on näin ollen selvitettävä, onko se objektiivisesti katsottuna ihmisravinnoksi kelpaava. Tämän osalta on esitetty kaksi näkemystä.

22. Kansallisen tuomioistuimen ja pääasian valittajan mukaan tämä ominaisuus puuttuu silloin, kun hedelmä ei sen arvioimishetkellä siihen liittyvän erityisen olotilan (esimerkiksi pitkälle edennyt käymistila) vuoksi kelpaa sellaisenaan ihmisravinnoksi.

23. Komissio puolestaan katsoo, että tämän ominaisuuden on katsottava täyttyvän sellaisen hedelmän osalta, joka luonteensa vuoksi kelpaa yleisesti ihmisravinnoksi riippumatta siitä, mikä on sen olotila arvioimishetkellä (esimerkiksi hedelmä, joka ei ole vielä kypsä, kuten vihreä banaani), tai siitä, onko se jo menettänyt tämän ominaisuuden (esimerkiksi pilaantunut hedelmä). Toisin sanoen hedelmän syötäväksi kelpaavuutta on arvioitava sen perusteella, kelpaako se yleisesti ihmisravinnoksi, riippumatta siitä, kelpaako se suoraan ihmisravinnoksi. Tämän osalta riittää, että tuote kelpaa sen jalostamisen jälkeen syötäväksi, vaikka se ei tätä ennen olisi ruokahalua herättävä tai sillä olisi tiettyjä terveydelle haitallisia vaikutuksia. Komissio viittaa Euroopan yhteisöjen yhdistetyn nimikkeistön selittäviin huomautuksiin [8] ja tulliyhteistyöneuvoston julkaisemiin harmonoidun tavarankuvaus- ja koodausjärjestelmän selityksiin. [9]

24. Euroopan yhteisöjen yhdistetyn nimikkeistön selitysten 8 ryhmää koskevien yleisohjeiden mukaan "tähän ryhmään kuuluvat hedelmät, jotka on tarkoitettu alkoholin valmistukseen, ja jotka ovat surveena, myös niiden ollessa luonnollisessa käymistilassa".

25. Pääasian valittajalle toimitetuilla hapankirsikoilla oli juuri nämä ominaispiirteet.

7 — Asia C-270/96, Laboratoires Sarget, tuomio 12.3.1998 (Kok. 1998, s. I-1121, 16 kohta). Ks. myös asia C-201/96, LTM, tuomio 6.11.1997 (Kok. 1997, s. I-6147, 17 kohta).

8 — EYVL 1994, C 342, s. 1.

9 — Toinen painos 1996, osa I.

26. Lisäksi harmonoidun tavarankuvaus- ja koodausjärjestelmän selityksissä vahvistetaan 8 ryhmän osalta komission tulkinta, jonka mukaan hedelmät kuuluvat 8 ryhmään myös silloin, kun ne eivät sovellu suoraan ja välittömästi ihmisravinnoksi, vaan vasta jalostamisen jälkeen.

27. Kuten selitysten yleisohjeissa todetaan, "tähän ryhmään kuuluvat hedelmät — — jotka yleensä on tarkoitettu ihmisravinnoksi joko sellaisinaan tai valmistuksen jälkeen. Ne voivat olla tuoreita — — jäädytettyjä — — tai kuivattuja — — ne voivat myös olla väliaikaisesti säilöttyjä esimerkiksi rikkidioksidikaasulla tai suolavedessä, rikkihapokeliuoksessa tai muussa säilöntäliuoksessa *edellyttäen*, että ne siinä tilassa eivät sovellu välittömästi kulutukseen."

28. Selityksissä täsmennetään samoin, että 8 ryhmään kuuluvat kolapähkinät, jotka on tarkoitettu "pureskeltaviksi" tai tiettyjen juomien valmistukseen; omenat ja päärynät, jotka on tarkoitettu syötäviksi, juomien valmistukseen (esim. siideri tai päärynäviini) tai teollisuustarkoituksiin (omenasoseen, -hillon, -hyytelön tai pektiinin valmistukseen).

29. Lopuksi selityksissä luetellaan esimerkkejä hedelmistä, jotka eivät yleisesti sovellu ihmisravinnoksi ja jotka eivät näin ollen kuulu 8 ryhmään. Tällaisia on kuivatusta kookospähkinän siemenvalkuaisesta valmistettu kopra, joka ei sovellu ihmisravinnoksi ja josta puristetaan kookosöljyä. Tällaisia ovat myös pikkuappelsiinit, jotka ovat kypsymättömiä, syötäväksi kelpaamattomia, kohta puun kukkimisen jälkeen pudonneita appelsiineja, jotka kerätään kuivina etenkin niihin sisältyvän eteerisen öljyn (petitgrain-öljyn) uuttamista varten.

30. Edellä esitetystä seuraa, että 8 ryhmää on tulkittava siten, että sen ulkopuolelle jäävät ainoastaan sellaiset hedelmät, jotka luonteensa vuoksi ja niiden olotilasta riippumatta ovat täysin ihmisravinnoksi kelpaamattomia, samoin kuin kaikki sellaiset hedelmät, jotka kelpaavat ihmisravinnoksi ainoastaan tietyssä olotilassa.

31. Koska riidanalaiset hapankirsikat kelpaavat ihmisravinnoksi niihin alkoholinvalmistuksen yhteydessä kohdistettujen jalostustoimenpiteiden jälkeen, on todettava, että ne kuuluvat yhdistetyn nimikkeistön 8 ryhmään.

32. Lisäksi edellä esitettyjen tosiseikkojen perusteella on käynyt ilmi, että ne on maahantuotu ja niiden vapaaseen liikkeeseen luovuttamista koskeva tulli-ilmoitus on hyväksytty 1.5.—15.7. välisenä aikana. Näin ollen ne on luokiteltava alanimikkeeseen 0809 20 20.

33. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että tähän kysymykseen vastattaisiin seuraavasti: 23.7.1987 annetun asetuksen N:o 2658/87 [10] liitettä I, sellaisena kuin viimeksi mainittu asetus on muutettuna asetuksella N:o 2551/93, ja erityisesti yhdistetyn nimikkeistön 8 ryhmän 1 huomautusta on tulkittava siten, että hapankirsikat, jotka ovat homehtumisen tai alkaneen käymisen johdosta siinä määrin pilaantuneita, ettei niitä voidaan käyttää taloudellisesti järkevällä tavalla hyödyksi enää kuin alkoholin valmistuksessa, ovat yhdistetyn nimikkeistön 8 ryhmässä tarkoitettuja syötäviä hedelmiä, ja ne on luokiteltava alanimikkeeseen 0809 20 20 tai 0809 20 60 sen ajankohdan mukaan, jolloin niiden vapaaseen liikkeeseen luovuttamista koskeva tulli-ilmoitus on hyväksytty.

Ensimmäinen kysymys

34. Tällä kysymyksellään kansallinen tuomioistuin tiedustelee, onko asetuksen N:o 1395/94 1 artiklaa tulkittava siten, että tasoitusmaksua on kannettava pääasian kaltaisissa olosuhteissa.

35. Asetuksen N:o 1395/94 1 artiklan mukaan 1 kohdassa vahvistettua tuonnin vähimmäishintaa ja 2 kohdassa vahvistettua tasoitusmaksua sovelletaan kaikkiin hapankirsikoihin, jotka kuuluvat alanimikkeeseen 0809 20 20 tai 0809 20 60, jos tuontihinta on alhaisempi kuin vähimmäishinta.

36. Jotta asetuksessa N:o 1395/94 säädetty suojatoimenpide voidaan toteuttaa, on kahden samanaikaisen ja objektiivisen edellytyksen täytyttävä: ensiksikin kysymyksessä on ainoastaan alanimikkeeseen 0809 20 20 tai 0809 20 60 kuuluvien hapankirsikoiden tuonti, ja toiseksi tasoitusmaksua peritään ainoastaan, jos näiden kirsikoiden tuontihinta on vahvistettua vähimmäishintaa alhaisempi.

37. Ennakkoratkaisupyynnössä selostetuista tosiseikoista käy ilmi, että nämä kaksi edellytystä näyttäisivät täyttyvän esillä olevassa asiassa. On kuitenkin muistutettava, että on kansallisen tuomioistuimen asiana arvioida tätä seikkaa.

38. Komissio, ennakkoratkaisupyynnön esittänyt kansallinen tuomioistuin ja pääasian valittaja katsovat, että säädetyn suojatoimenpiteen toteuttaminen edellyttää myös sellaisen kolmannen edellytyksen täyttymistä, jota ei ole mainittu nimenomaisesti asetuksen N:o 1395/94 1 artiklassa, mutta joka on välitön seuraus asetuksen oikeudellisesta perustasta. Niiden mukaan tasoitusmaksua voidaan periä ainoastaan siltä osin kuin se on ehdottoman välttämätöntä asetuksella tavoitellun päämäärän saavuttamiseksi, eli toisin sanoen jos se on sopusoinnussa suhteellisuusperiaatteen kanssa.

10 — EYVL L 256, s. 1.

39. Pääasian valittaja on vedonnut tämän osalta yhteisöjen tuomioistuimen asiassa Dinter 2.8.1993 antamaan tuomioon. [11]

40. Tuossa asiassa oli kysymys tiettyjen hapankirsikoiden tuontiin sovellettavista suojatoimenpiteistä 14 päivänä kesäkuuta 1985 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 1626/85 [12] tiettyjen säännösten tulkinnasta ja erityisesti kyseisten kolmansista maista peräisin olevien hedelmien tuontihinnan laskemistavasta tapauksessa, jossa yhteisössä toimiva maahantuoja oli ostanut tuotteet välittäjältä, jolla ei ollut kotipaikkaa maassa, josta tuodut tavarat olivat peräisin. Kyseisessä asetuksessa, joka annettiin asetuksen N:o 1035/72 nojalla niiden vakavien häiriöiden välttämiseksi yhteisön markkinoilla, jotka johtuvat kolmansista maista peräisin olevia hapankirsikoita koskevista poikkeuksellisin hinnoin tehdyistä tarjouksista, vahvistetaan hapankirsikoille vähimmäistuontihinta yhteisössä, ja siinä säädetään tasoitusmaksun perimisestä sellaisista tuotteista, jotka eivät noudata ilmoitettua hintaa. Asiassa Dinter sovellettu lainsäädäntö vastasi näin ollen esillä olevaan asiaan sovellettavaa lainsäädäntöä.

41. Saksan toimivaltainen tulliviranomainen vaati pääasian valittajaa, Hans Dinter -nimistä yhtiötä, maksamaan tasoitusmaksua sillä perusteella, että itävaltalaisen välittäjän Jugoslaviasta peräisin olevista jäädytetyistä hapankirsikoista maksama ostohinta oli yhteisön asetuksessa säädettyä vähimmäishintaa alhaisempi, vaikka oli näytetty, että sekä pääasian valittajan välittäjälle maksama hinta että tämän perimä jälleenmyyntihinta olivat tätä hintaa korkeampia.

42. Yhteisöjen tuomioistuin viittasi kysymyksessä olevan yhteisön lainsäädännön tavoitteeseen ja totesi, että koska "nämä suojatoimenpiteet [voitiin] toteuttaa ainoastaan ehdottomasti tarvittavissa määrin ja tarvittavan ajan", tästä [seurasi], että "jos suojatoimenpiteiden tavoite on saavutettu, tasoitusmaksun periminen on lainvastaista". [13]

43. Yhteisöjen tuomioistuimen tuossa asiassa omaksuma kanta soveltuu täysin esillä olevaan asiaan kyseisillä asetuksilla tavoiteltujen päämäärien samankaltaisuuden vuoksi.

44. Kuten edellä on jo havaittu, kun asetuksella N:o 1395/94 säädetään asianmukaisista suojatoimenpiteistä, kuten esimerkiksi vähimmäistuontihinta- ja tasoitusmaksujärjestelmästä sellaisille tuotteille, jotka eivät noudata tätä hintaa, asetuksen tarkoituksena on myös niiden vakavien häiriöiden välttäminen, jotka uhkaavat EY:n perustamissopimuksen 39 artiklassa määrättyjä tavoitteita ja jotka johtuvat kolmansista maista peräisin olevien,

11 — C-81/92, Dinter, tuomio 2.8.1993 (Kok. 1993, s. I-4601).

12 — EYVL L 156, s. 13.

13 — Em. asia Dinter, tuomion 19 kohta.

CN-koodeihin 0809 20 20 ja 0809 20 60 kuuluvien hapankirsikoiden poikkeuksellisin hinnoin tehdyistä tarjouksista.

45. Tämä tavoite on täysin yhteensopiva sen tavoitteen kanssa, josta yhteisön lainsäätäjä on säätänyt asetuksessa N:o 1035/72 ja erityisesti kyseisen asetuksen 29 artiklan 2 kohdassa, joka muodostaa asetuksen N:o 1395/94 oikeudellisen perustan. Asetuksen N:o 1035/72 29 artiklan 2 kohdassa annetaan näet komissiolle toimivalta toteuttaa aiheellisia toimenpiteitä kolmansien maiden välillä käytävässä kaupassa, jos markkinat häiriintyvät tai uhkaavat häiriintyä vakavasti siten, että perustamissopimuksen 39 artiklan tavoitteiden saavuttaminen vaarantuu.

46. Komission toiminta on lisäksi sopusoinnussa suhteellisuusperiaatteen kanssa. [14]

47. Tämän periaatteen — joka on yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan olennainen osa yhteisön yleisiä oikeusperiaatteita — mukaan on niin, että ollakseen lainmukaisia toimenpiteillä, joilla määrätään taloudellisia rasitteita toimijoille, on oltava asianmukaisia ja tarpeellisia kyseisellä asetuksella lainmukaisesti tavoiteltujen päämäärien toteuttamiseksi siten, että kun on mahdollista valita usean asianmukaisen toimenpiteen välillä, on valittava vähiten rajoittava, eivätkä määrättävät rasitteet saa olla kohtuuttomia tavoiteltuun päämäärään nähden. [15]

48. Tiivistetysti voidaan todeta, että asetuksessa N:o 1395/94 tarkoitettuja suojatoimenpiteitä voidaan pätevästi toteuttaa vain, jos poikkeuksellisen alhainen hinta johtuu kolmannen maan soveltamasta hintapolitiikasta, josta aiheutuu vakavia häiriöitä yhteisön markkinoilla. Toisin sanoen asetuksen N:o 1395/94 1 artiklan nojalla voidaan toteuttaa ainoastaan sellaisia toimenpiteitä, joiden tavoitteena on estää hapankirsikoiden tuonti yhteisön markkinoille alhaiseen hintaan, joka johtuu kolmansista maista. Ja vaikka nämä edellytykset täyttyisivätkin, kyseisiä toimia toteutettaessa on lisäksi valvottava, että ne ovat yhteensopivia suhteellisuusperiaatteen kanssa.

49. Esillä olevassa asiassa on selvitettävä, aiheutuuko sellaisten hapankirsikoiden tuonnista, jotka ovat siinä määrin pilaantuneita, että niitä voidaan käyttää taloudellisesti järkevällä tavalla hyödyksi enää alkoholin valmistuksessa, ja joka tapahtuu vähimmäishintaa hieman alhaisempaan hintaan, hapankirsikkamarkkinoilla vaaraa sellaisista häiriöistä, jotka voidaan torjua asetuksen N:o 1395/94 1 artiklassa tarkoitetuilla suojatoimenpiteillä. Todettakoon vielä, että kyseiset viitemarkkinat eivät rajoitu pelkästään tuoreiden hedelmien tai elintarvikkeiksi teolli-

14 — Ks. tämän osalta asetuksen N:o 2707/72 viides perustelukappale ja saman asetuksen 3 artiklan 2 kohta.

15 — Ks. esim. asia C-352/96, Italia v. neuvosto, tuomio 12.11.1998 (Kok. 1998, s. I-6937).

sesti jalostettujen hedelmien (hillot, hedelmämehut, hedelmäsäilykkeet ym.) markkinoihin, vaan niihin kuuluvat myös alkoholinvalmistuksessa jalostettavien hedelmien markkinat. Toisin sanoen kyseisellä asetuksella suojataan myös alkoholivalmistuksessa jalostettavien hapankirsikoiden markkinoita niiden häiriöiden välttämiseksi yhteismarkkinoilla, jotka johtuvat kolmansista maista peräisin olevista poikkeuksellisin hinnoin tehdyistä tarjouksista.

50. On todettava, että riidanalaiset hapankirsikat eivät kilpaile tuoreiden hedelmien markkinoilla, vaan alkoholinvalmistukseen tarkoitettujen hedelmien markkinoilla.

51. Näin ollen on selvitettävä ensiksikin, onko pääasian valittajan maahantuomien hedelmien hinta vähimmäishintaa alhaisempi, ja mikäli näin on, häiriintyvätkö yhteisön viitemarkkinat tai uhkaavatko ne häiriintyä vakavasti tällaisen tuonnin vuoksi.

52. Tämän jälkeen on selvitettävä ne syyt, joiden vuoksi tällaista hintaa on peritty, sekä se, onko alhainen hintataso seurausta kolmannen maan, josta vienti oli peräisin, ja pääasian valittajan tahdosta riippumattomista syistä.

53. On todettava, ettei asiakirja-aineistoon sisälly mitään sellaisia seikkoja, joiden perusteella voitaisiin arvioida, onko tästä toimesta ollut vaaraa aiheutua häiriöitä yhteisön markkinoille.

54. Toisesta oikeudellisesta edellytyksestä on todettava, että kansallisen tuomioistuimen toimittamista seikoista päätellen se erityisen alhainen hinta, johon maahantuoja on myynyt hapankirsikat, on seurausta maahantuojan tahdosta tai kolmannen maan harjoittamasta hintapolitiikasta täysin riippumattomista syistä. Näin ollen asetuksen N:o 1395/94 1 artiklassa säädetty olennainen soveltamista koskeva edellytys ei täyty. On kuitenkin kansallisen tuomioistuimen asiana arvioida näitä eri seikkoja.

55. Edellä esitetystä seuraa, että tasoitusmaksun perimisellä esillä olevan asian kaltaisissa olosuhteissa ei voida saavuttaa suojatoimenpiteillä tavoiteltua suojapäämäärää. Se on näin ollen lainvastaista.

56. Näin ollen ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 1395/94 1 artiklaa ei voida soveltaa esillä olevan asian kaltaisissa olosuhteissa.

Ratkaisuehdotus

57. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että Finanzgericht Münchenin esittämiin ennakkoratkaisukysymyksiin vastattaisiin seuraavasti:

1) Tariffi- ja tilastonimikkeistöstä ja yhteisestä tullitariffista 23 päivänä heinäkuuta 1987 annetun asetuksen (ETY) N:o 2658/87 liitettä I, sellaisena kuin viimeksi mainittu asetus on muutettuna asetuksella N:o 2551/93, ja erityisesti yhdistetyn nimikkeistön 8 ryhmän 1 huomautusta on tulkittava siten, että hapankirsikat, jotka ovat homehtumisen tai käymisen johdosta siinä määrin pilaantuneita, että niitä voidaan käyttää taloudellisesti järkevällä tavalla hyödyksi enää alkoholin valmistuksessa, ovat yhdistetyn nimikkeistön 8 ryhmässä tarkoitettuja syötäviä hedelmiä, ja ne on luokiteltava alanimikkeeseen 0809 20 20 tai 0809 20 60 sen ajankohdan mukaan, jolloin niiden vapaaseen liikkeeseen luovuttamista koskeva tulli-ilmoitus on hyväksytty.

2) Hapankirsikoiden vähimmäistuontihinnasta 17 päivänä kesäkuuta 1994 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1395/94 1 artiklaa on tulkittava siten, että tasoitusmaksua ei voida periä tapauksissa, joissa hapankirsikat on luovutettu vapaaseen liikkeeseen yhteisössä poikkeuksellisen alhaiseen hintaan silloin, kun alhainen hinta johtuu maahantuojan tahdosta täysin riippumattomista syistä eikä se ole kolmannen maan harjoittaman hintapolitiikan seurausta.